

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-01
Besvaras senast
2021-03-10 kl. 12.00

Till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2020/21:2021 Åtgärdsprogram inom vattendirektivet

Just nu pågår samråd kring de fem vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen är en sammanställning av de åtgärder som ska vidtas under vattendirektivets sista cykel, åren 2022–2027, och handlar om åtgärder för att bland annat minska övergödning och åtgärda vattenhinder.

För jordbrukets del riskerar dessa åtgärder att bli kostsamma. Sammantaget i de fem åtgärdsprogram som nu ligger för samråd är kostnaden för lantbruket drygt 2,6 miljarder kronor. Samtidigt har riksdagen ställt sig bakom målen i regeringens livsmedelsstrategi som säger att livsmedelsproduktionen ska öka och att konkurrenskraften och lönsamheten ska stärkas, och med de redan små marginaler som svenska lantbrukare har blir kostnaderna för åtgärdsprogrammen tunga att bära.

I vattenförvaltningsförordningen, VF, (2004:660) anges i 4 kap. 10 § att vattenmyndigheten ska för en viss vattenförekomst besluta om mindre stränga kvalitetskrav om det är omöjligt eller medför orimliga kostnader att uppnå de strängare kraven, om de samhällsekonomiska behov som verksamheten fyller inte utan orimliga kostnader kan tillgodoses på ett sätt som är väsentligt bättre för miljön eller att alla möjliga åtgärder vidtas för att med hänsyn till verksamhetens karaktär uppnå bästa möjliga status.

År 2018 fattade riksdagen beslut (prop. 2017/18:243) om att Sverige fullt ut ska tillämpa alla möjliga undantag som vattendirektivet medger. Denna möjlighet använder sig dock inte vattenmyndigheterna av. I stället saknar vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram i vattendirektivets sista cykel beslut om mindre stränga krav för vattenförekomster som inte kan uppnå god status på grund av jordbrukets påverkan. Vattenmyndigheterna anser att det saknas tillräckligt tydlig vägledning från Havs- och vattenmyndigheten för att kunna göra detta eftersom det är oklart

- när det kan anses ”omöjligt”, enligt 4 kap. 10 § 1 VF, att uppnå de strängare kraven för jordbrukets verksamheter
- hur och om jordbruket ska ses som ett ”samhällsekonomiskt behov” enligt 4 kap. 10 § 2 VF och vilka kostnader som därmed ska anses som ”orimliga”
- vilka åtgärder som i förhållande till mindre stränga krav som därmed ska anses som ”alla möjliga” enligt 4 kap. 10 § 3 VF.

Samtidigt anger Havs- och vattenmyndigheten att tillräcklig vägledning givits till vattenmyndigheterna. Att inte utreda mindre stränga krav kan bryta mot 4 kap. 7 § i myndighetens föreskrift HVMFS 2019:25. Eftersom odling är den typ av verksamhet som har den största påverkan på Sveriges vattenförekomster vad gäller fosfor och kväve torde det vara angeläget att vattenmyndigheterna haft detta klarlagt till den tredje cykeln av vattendirektivet.

Med anledning av detta vill jag fråga miljö- och klimatminister Per Bolund:

Varför saknas klargörande om hur 4 kap. 10 § VF ska tillämpas för jordbruket, och hur tänker ministern se till att detta sker samt bevakar att vattenmyndigheterna följer riksdagens beslut om att nyttja alla möjliga undantag?

.....

Kristina Yngwe (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander